



Република Косово

Собрание

Закон бр. 04/L-198

ЗА ТРГОВИЈА СО СТРАТЕШКИ СТОКИ

Собранието на Република Косово,

Врз основа на членот 65 (1) од Уставот на Република Косово,

Го одобрува:

ЗАКОНОТ ЗА ТРГОВИЈА СО СТРАТЕШКИ СТОКИ

Член 1

Цел

1. Со овој Закон се уредува извозот, увозот, превозот со претовар, повторниот извоз, и повторниот трансфер на стратешки стоки, обезбедувањето на поврзаните услуги, и контролата, надзорот, правата и обврските на страните кои учествуваат на деловните активности на овој терен.

2. Целта на овој Закон е да ги промовира државните безбедносни интереси и интересите на надворешната политика на Република Косово, да ги исполни меѓународните обврски и спогодби во однос на не-ширење на оружје за масовно уништување и други стратешки стоки кои што се користат за воени цели, и да придонесе кон меѓународните и регионалните заложби за регулирање на трговијата со стратешки стоки.

Член 2 Делокруг

1. Со овој Закон се уредува ограничувањето или забраната, извозот, увозот, превозот со претовар и повторниот извоз на стратешки стоки кои што влегуваат на, излегуваат од или поминуваат преку територијата на Република Косово.

2. Овој Закон се применува на:

- 2.1. Секое физичко или правно лице на територијата на Република Косово, вклучувајќи ги сите зони на слободна трговија, слободни царински зони, и воздушен простор;
- 2.2. Секој граѓанин на Република Косово, во Република Косово или во странство;
- 2.3. Секое правно лице со регистрирана канцеларија, централно седиште, или постојан деловен објект во Република Косово, како и странските подружници и застапништва;
- 2.4. Секое странско лице кое што се наоѓа надвор од Република Косово, кое што работи во име на или под контрола на лице од Република Косово.

Член 3 Дефиниции

1. Термините што се користат во овој Закон ги имаат следните значења:

1.1. **Влада** – Владата на Република Косово.

1.2. **Министерството** – Соодветното Министерство за трговија и индустрија.

1.3. **Министерот** – Соодветниот Министер за трговија и индустрија.

1.4. **Секторот** – Конкретниот сектор за стратешка трговија во рамките на соодветното Министерство за трговија и индустрија.

1.5. **Комисија** – Комисијата за трговија со стратешки стоки.

1.6. **Стратешки стоки** – Секоја стока за воена или со двојна намена, вклучувајќи ги стоките на Националната листа на контролирани стратешки стоки; стоките кои, целосно или делумно, можат да се користат во развојот, производството, употребата, одржувањето, чувањето, откривањето, идентификацијата или дистрибуцијата на хемиско, биолошко или нуклеарно оружје или други уреди или за развојот, одржувањето, или складирањето на средствата за нивната испорака; или било кои други стоки поради нивната крајна употреба или крајниот корисник.

1.7. **Воени стоки** – Стоки кои што се главно но не се ексклузивно дизајнирани, развиени, конфигурирани, адаптирани, склопени, произведени или модифицирани за воена употреба, вклучувајќи ги технологиите и софтверот поврзан со таквите стоки.

1.8. **Крајна воена употреба** – значи:

1.8.1. Вклученост во „воените стоки“ наведени во Националната листа на контролирани стратешки стоки;

1.8.2. Употреба на опрема за производство, тестирање или аналитичка опрема, како и нивните компоненти, за развојот, производството или одржувањето на

„воените стоки“ наведени во Националната листа на контролирани стратешки стоки;

1.8.3. Употреба на било кој нецелосен производ во фабриката за производството на „воените стоки“ наведени во Националната листа на контролирани стратешки стоки.

1.9. **Стоки со двојна намена** – Стоки, вклучувајќи софтвер и технологија, кои би можеле да се користат и за цивилни и за воени цели, и кои ќе ги вклучуваат сите стоки кои би можеле да се користат за не–експлозивни цели или да помогнат на било кој начин, целосно или делумно, во развојот, производството, употребата, одржувањето, складирањето, откривањето, идентификацијата или дистрибуцијата на хемиско, биолошко или нуклеарно оружје или други атомски уреди или развојот, одржувањето или складирањето на средствата за нивна испорака.

1.10. **Технологија** – Специфични информации неопходни за развојот, производството или употребата на стратешки стоки. Овие информации имаат форма на „технички податоци“ или „техничка помош“.

1.11. **Технички податоци** – Цртежи, планови, дијаграми, модели, формули, инженерски дизајни и спецификации, прирачници и инструкции (писмени или евидентирани – вклучувајќи софтвер), и било кои други медиуми или уреди како што се дискови, ленти и меморија која само се чита (read-only memory).

1.12. **Поврзани услуги** – посредување, транспорт, финансиски услуги, и обезбедување на техничка помош.

1.13. **Посредување** – значи:

1.13.1. Преговори или спогодби за трансакции за набавка, продажба или набавка на стратешки стоки од Република Косово со странска земја или од една странска земја со друга.

1.13.2. Продажба или купување на стратешки стоки кои се наоѓаат во странска земја со цел тие да се пренесат во друга странска земја.

1.13.3. За целите на овој Закон, „посредување“ се смета за „поврзана услуга“.

1.14. **Посредник (брокер)** – Лице кое врз основа на овој Закон нуди услуги за посредување.

1.15. **Транспорт** – Актот на пренос на стратешки стоки, договор за нивното пренесување, уредување или олеснување на нивното движење, обезбедување услуги за поддршка на оператор превозник, или било кое дејство за кое што се смета дека ја промовира нивната набавка или испорака, ако ова придонесува кон хемиско, биолошко или нуклеарно оружје или други атомски уреди или средства за нивната испорака или воени стоки, ако се наменети за држава која е под ембарго или санкции или за забранета страна. За целите на овој Закон, „транспорт“ се смета за „поврзана услуга“.

1.16. **Финансиски услуги** – Ставање на располагање или обезбедување средства за олеснување на движењето на стратешките стоки и/или поврзаните услуги, ако ова придонесува кон хемиско, биолошко или нуклеарно оружје или други атомски уреди или средства за нивната испорака или воени стоки, доколку истите се наменети за

држава која е под ембарго или санкции или за забранета страна. За целите на овој Закон, „финансиските услуги“ се сметаат за „поврзани услуги“.

1.17. **Техничка помош** – Било каква техничка поддршка поврзана со поправката, развојот, производството, склопувањето, тестирањето или одржувањето на стратешки стоки, како и било каква друга техничка услуга во форма на текстуални или вербални инструкции, обука и пренос на бизнис знаење или вештини или други консултантски услуги, вклучувајќи го и преносот на техничките податоци. За целите на овој Закон, техничка помош се смета за „поврзана услуга“. Контролите за техничката помош не се применуваат на информациите во јавниот домен, на основно научно истражување, или на минималните неопходни информации за барања за патент.

1.18. **Извоз** – Достава или испорака надвор од територијата на Република Косово, вклучувајќи повторен извоз на стратешки стоки и пренос на софтвер или технологија преку електронските медиуми, вклучувајќи факс, телефон, електронска пошта или било кој друг електронски уред, или лично, со дестинација надвор од Република Косово. За целите на овој Закон, откривањето или преносот на техничките податоци, било лично, по факс, телефон, електронска пошта или било кој друг електронски уред, на лице странец, било во Република Косово или во странство, се смета за „извоз“.

1.19. **Извозник** – Физичко или правно лице во чие име се дава изјавата за извоз и кое лице има склучен договор со примателот на пратката во странската држава и има овластувања да ги прати стоките надвор од територијата на Република Косово, да го пренесува или става на располагање софтверот или технологијата било лично или преку електронските медиуми, вклучувајќи факс, телефон, електронска пошта или било кој друг електронски уред на лице странец, било во Република Косово или во странство, се смета за „извозник“.

1.20. **Повторен извоз** – Извозот од Косово на стратешки стоки кои претходно биле увезени во Косово.

1.21. **Увоз** – Влез на стратешки стоки или привремен и перманентен трансфер на технологија на територијата на Република Косово, вклучувајќи повторен увоз.

1.22. **Увозник** – Физичко или правно лице кое што работи со увоз на стратешки стоки во Република Косово.

1.23. **Транзит** – Влез на пратки на и последователен излез од територијата на Република Косово на стратешка стока, со крајната дестинација надвор од Република Косово, на таков начин што стратешката стока целото време останува во истото превозно средство.

1.24. **Лице кое врши транзит (превозник)** – Физичко или правно лице кое што го има овластувањето или одговорноста за транзитот на стратешки стоки преку Косово.

1.25. **Превоз со претовар** – Начин на транспорт на стратешки стоки со превозно средство кое што влегува на територијата на Република Косово, при што стратешките стоки се истовараат од превозното средство и се товараат на истото или на друго превозно средство со крајната дестинација надвор од Република Косово.

1.26. **Лице кое врши превоз со претовар** – Физичко или правно лице кое што го има овластувањето или одговорноста за превозот со претовар на стратешки стоки во Косово.

1.27. **Вон–територијален повторен извоз** – Транспортот или превозот од една странска земја до друга странска земја на лиценцирани стратешки стоки кои што претходно биле увезени од Република Косово.

1.28. **Вон–територијален повторен трансфер** – Транспортот или превозот од едно правно или физичко лице на лиценцирани стратешки стоки кои што претходно биле увезени од Република Косово.

1.29. **Индивидуална лиценца** – Овластувањето за еден конкретен извозник, увозник, вршител на повторен извоз, вршител на повторен трансфер, лице кое врши транзит, лице кое врши превоз со претовар, или давател на поврзаните услуги за извршување на активностите утврдени во овој Закон во однос на еден краен корисник, примател, или продавач во странска земја и со кое се покрива една или повеќе стратешки стоки.

1.30. **Глобална лиценца** – Овластување кое се издава на определен извозник во однос на еден вид или категорија на стратешки стоки кое може да важи за извоз до една или повеќе утврдени крајни корисници и/или до една или повеќе странски земји.

1.31. **Генерална лиценца** – Овластувањето за увоз, извоз, транзит или превоз со претовар на определени утврдени стратешки стоки или за обезбедување на определени утврдени поврзани услуги според условите и во целните земји утврдени во генералната лиценца.

1.32. **Меѓународен увозен сертификат** – Документот што ја содржи потврдата од Комисијата дека увозникот на стоките се обврзал да ги увезе стоките со наведената вредност и количина на Косово и да не извршува повторен извоз или повторен трансфер на стоките без неопходната лиценца.

1.33. **Сертификат за крајна употреба** – Документот кој што ја содржи потврдата од комисијата дека крајниот корисник го извршил увозот на стратешките стоки со утврдената вредност и количина за целта опишана во сертификатот и да не извршува повторен извоз или повторен трансфер на стоките без неопходната лиценца.

1.34. **Сертификат за потврда на испораката** – значи:

1.34.1. Документот кој што ја содржи потврдата од комисијата дека примателот на стоките во Република Косово ги примил стоките со утврдената вредност и износ;

1.34.2. Документот кој што ја содржи потврдата од компетентното надлежно тело на странска влада дека примателот на косовските стратешки стоки ги примил стоките, со утврдената вредност и со утврдениот износ во земјата на крајната дестинација.

1.35. **Одбиена страна** – Физичко или правно лице во странска земја на кого лице од Република Косово не смее да продава или извезува, на кое не смее да ги обезбедува поврзаните услуги, или со кое на друг начин не смее да спроведува деловни активности за стратешки стоки.

1.36. **Овластени државни безбедносни институции** – Државните институции на кои, во согласност со релевантните закони, им е дозволено да поседуваат и да носат оружје.

1.37. **МПУ** – Меѓународна програма за усогласеност за превозници – осигурување на усогласеноста со сите регулативи и стандарди на заедницата за глобална контрола на извоз од страна на трговците со стратешки стоки.

Член 4

Комисија за контрола на трговијата со стратешки стоки

1. Комисијата за контрола на трговијата со стратешки стоки се формира со одлука на Владата на Република Косово.
2. Комисијата се состои од пет (5) члена и заменици членови, кои што се претставници на:
 - 2.1. Министерството за трговија и индустрија;
 - 2.2. Министерството за надворешни работи;
 - 2.3. Министерството за Косовските безбедносни сили;
 - 2.4. Министерството за внатрешни работи;
 - 2.5. Царина на Косово.
3. Секој член или заменик член на Комисијата одговорен за прашањата поврзани со компетенциите на Министерството кое што тој или таа го претставува.
4. Комисијата ги одобрува, укинува, менува или отповикува лиценците за извоз, увоз, транзит, превоз со претовар, вон–територијален повторен извоз, повторен трансфер, и обезбедувањето на поврзаните услуги, и ги извршува сите други задачи во согласност со одредбите на овој Закон и на подзаконските акти.
5. Комисијата ги утврдува Националните листи на контролирани стратешки стоки.
6. Членовите и замениците членови на Комисијата се назначуваат и разрешуваат од страна на Владата на Република Косово врз основа на предлозите на соодветните Министерства.
7. Со Комисијата претседава претставникот на соодветното Министерство за трговија и индустрија.
8. Одобрувањето за извозот, увозот, транзитот, превозот со претовар, вон–територијалниот повторен извоз, повторниот трансфер, и обезбедувањето на поврзаните услуги го дава Комисијата со консензус на сите членови на Комисијата. Во случај на отсуство на еден (1) од членовите на Комисијата, правото на глас се префрла на неговиот/ нејзиниот заменик. Доколку членовите на Комисијата не можат да постигнат консензус, тогаш Комисијата одлучува дали да го ескалира конкретното прашање на министерско ниво. Процедурата на ескалација е опишана во подзаконскиот акт, кој што ќе биде издаден од Владата на предлог на Министерството.
9. Комисијата, при извршувањето на своите функции, може да бара помош, совети, како и други активности од министерствата, институциите и од експерти за предметните прашања. Процедурата за барање помош од другите министерства, институции и од експерти за

предметните прашања е опишана во подзаконскиот акт, кој што ќе биде издаден од Владата на предлог на Министерството.

10. Комисијата може да бара помош, совети, како и други активности од Косовската разузнавачка агенција и од Агенцијата за заштита од зрачење и нуклеарна безбедност во врска со извозот, увозот, транзитот, превозот со претовар, вон–територијалниот повторен извоз, повторниот трансфер, како и со обезбедувањето на поврзаните услуги.

11. Доколку еден од претставниците на Комисијата не може да го искаже својот став во рок од петнаесет (15) дена, тогаш Министерството ќе бара објаснување во писмена форма од соодветниот министер за предметното прашање.

12. Владата, на предлог на Министерството, го усвојува подзаконскиот акт поврзан со финансирањето на Комисијата.

Член 5

Одговорноста за контрола на трговијата со стратешки стоки

1. Министерството е одговорната институција која што ја врши контролата на трговијата со стратешки стоки, и ја извршува административната работа за Комисијата.

2. Со цел да се имплементира ставот 1 од овој член, Министерството формира посебен Сектор за контрола на трговијата со стратешки стоки.

3. Организациската структура на секторот, делокругот на неговото дејствување и имплементацијата се регулираат преку подзаконските акти поврзани со структурата на Министерството за трговија и индустрија и одобрено од Владата.

Член 6

Листа на стоки подложни на лиценцирање

Владата, на предлог на Министерството, со одлука ја усвојува и ажурира Националната листа на контролирани стратешки стоки, која е предмет на овој Закон. Националната контролна листа се состои од Листата за двојна намена на Европската Унија и Заедничката воена листа како и стоките кои што се под контрола од причини поврзани со националната безбедност, надворешната политика, јавната безбедност, или човековите права.

Член 7

Делокруг на контрола

1. Лиценца е неопходна за извозот, увозот, транзитот, превозот со претовар, вон–територијалниот повторен извоз и повторниот трансфер на стоките на Националната листа на контролирани стратешки стоки, како и обезбедувањето на поврзаните услуги.

2. Министерството, преку подзаконски акт, ја дефинира формата и содржината на лиценцата од ставот 1 од овој член.

3. Извозот, увозот, транзитот, превозот со претовар, вон–територијалниот повторен извоз и повторниот трансфер на стоките на Националната листа на контролирани стратешки стоки,

како и обезбедувањето на поврзаните услуги, се извршува врз основа на лиценца издадена од Министерството, со одобрување од Комисијата.

4. Лиценцата за извозот, транзитот, превозот со претовар или обезбедувањето на поврзаните услуги е задолжителна дури и во случај да се извршува извоз, транзит, превоз со претовар или обезбедување на поврзаните услуги кои што не се наведени во Националната листа на контролирани стратешки стоки, кога:

4.1. Извозникот, лицето за транзит, лицето за превоз со претовар, или давателот на поврзаните услуги е информиран од Министерството дека соодветните стоки се или може да се наменети, делумно или целосно, за употреба во цели поврзани со развојот, производството, ракувањето, управувањето, одржувањето, складирањето, идентификацијата, откривањето или дистрибуцијата на хемиско, биолошко или нуклеарно оружје или други атомски уреди или во цели поврзани со развојот, производството, одржувањето или складирањето на средства за нивна испорака;

4.2. Земјата купувач или земјата на дестинацијата е предмет на ембарго на оружје усвоен од страна на Советот за безбедност на Обединетите Нации, дејства што се базираат на одлука на Организацијата за безбедност и соработка во Европа или на Европската Унија, и доколку извозникот, лицето за транзит, лицето за превоз со претовар, или давателот на поврзаните услуги е информиран од Министерството дека соодветните стоки се или може да се наменети, делумно или целосно, за крајна употреба во воени цели;

4.3. Извозникот, лицето за транзит, лицето за превоз со претовар, или давателот на поврзаните услуги е информиран од Министерството дека соодветните стоки се или може да се наменети, делумно или целосно, за употреба како делови или компоненти на стоките за воени цели од Националната листа на контролирани стратешки стоки.

5. Доколку извозникот, лицето за транзит, лицето за превоз со претовар, или давателот на поврзаните услуги е свесен за фактот дека стоките за кои има намера да изврши извоз, транзит или превоз со претовар, или стоките за кои има намера да обезбеди поврзана услуга, не се наведени во Националната листа на контролирани стратешки стоки, и се наменети, делумно или целосно, за било која од целите утврдени во под-ставовите од 4.1 до 4.3 од ставот 4 од овој член, тогаш извозникот, лицето за транзит, лицето за превоз со претовар, или давателот на поврзаните услуги треба да го извести Министерството за овој факт. Министерството ќе одлучи дали лиценца е потребна за извозот или за обезбедувањето на поврзани услуги.

6. Лиценцата ја издава Министерството со одобрување од Комисијата, освен во случаи кога:

6.1. Овластувањето за увоз на стратешки стоки наменети за Косовските безбедносни сили или Овластените институции за државна безбедност ќе се издаде од страна на Министерството за Косовските безбедносни сили или Министерството за внатрешни работи;

6.2. Овластувањето за привремен извоз на стратешки стоки за Министерството за Косовските безбедносни сили или Овластените институции за државна безбедност ќе се издаде од страна на Министерството за Косовските безбедносни сили или Министерството за внатрешни работи;

6.3. Овластувањето за увоз на стратешки стоки примени како донации од Владата на Република Косово ќе се издаде од страна на Министерството за Косовските

безбедносни сили или Министерството за внатрешни работи, доколку таквите стоки се дефинирани да станат дел од нивните овластувања или овластувањата на Овластените институции за државна безбедност;

6.4. Овластувањето за извоз на стратешки стоки што се базира на договори потпишани од страна на Владата на Република Косово ќе се издаде од страна на Министерството за Косовските безбедносни сили;

6.5. Овластувањето за извоз, транзит и превоз со претовар на стратешки стоки кои делуваат во рамките на воена, мировна или хуманитарна мисија ќе го издава Министерството за Косовските безбедносни сили;

6.6. Овластувањето за извоз, транзит и превоз со претовар на стратешки стоки кое што ќе се користи за истражувачки активности, во врска со дејности на законски истраги, кои имаат за цел да го спроведат овој Закон ќе се издава од страна на релевантните Владини служби.

Член 8

Сертификат за крајна употреба издаден во име на Република Косово

1. На барање од крајниот корисник, Министерството издава сертификат за крајна употреба на крајниот корисник за извозот и крајната употреба на стратешки стоки и обезбедувањето на поврзаните услуги.
2. Министерството, преку подзаконски акт, ја дефинира формата и содржината на сертификатот врз основа на ставот 1 од овој член.
3. Контролниот документ за сертификатот на крајниот корисник издаден од Министерството може да се отповика само со оној степен до кој соодветните стоки не се увезени во Република Косово.
4. Контролата врз крајната употреба на увезените стратешки стоки ја спроведуваат релевантните институции врз основа на контролните документи за крајна употреба. Доколку институциите кои ја вршат контролата откријат било какви прекршоци поврзани со стратешките стоки, тие веднаш ќе го известат Министерството за истото.

Член 9

Регистрација во Регистарот на трговци со стратешки стоки

1. Пред да почнат со извозот, увозот или обезбедувањето на поврзаните услуги, лицата кои што ги извршуваат овие активности се обврзани да се регистрираат во Регистарот на трговци со стратешки стоки. Регистарот ќе претставува предуслов за барање на лиценца за извозот, увозот или обезбедувањето на поврзаните услуги.
2. Секторот ќе го креира и одржува Регистарот на трговци со стратешки стоки.
3. Секторот е овластен да одлучи дали определен извозник, увозник или давател на поврзани услуги ќе биде примен во Регистарот на трговци со стратешки стоки. Министерството може да побара советодавно мислење од членовите на Комисијата или од други компетентни надлежни тела во однос на барање за регистрација во регистарот.

4. Претседавачот, членовите, и алтернативните членови на Комисијата имаат право на информативен пристап до Регистарот на трговци со стратешки стоки.

5. Трети лица ќе имаат пристап до Регистарот на трговци со стратешки стоки во случај таквите страни да имаат оправдан интерес за тоа, како што е утврдено од страна на Секторот, во согласност со релевантното право. Секторот може да одбие да ги обезбеди информациите доколку барателот нема адекватно оправдување, или доколку пристапот или доставувањето на информациите би предизвикало штета за регистрираното лице кое што е предмет на барањето за информации.

6. Образецот на барањето, крајните рокови и процедурите за барање и регистрација во Регистарот на трговци со стратешки стоки, бришење од регистарот, и информациите кои што мора да се поднесат со барањето за регистрација во регистарот се дефинираат со подзаконски акт издаден од Министерството.

7. Секторот ќе одбие да изврши регистрација во Регистарот на трговци со стратешки стоки доколку:

7.1. Подносителот на барањето погрешно претставил или сокрил било какви материјални факти или доставил погрешни информации, вклучувајќи поднесување на фалсификувани документи во врска со барањето за внес во регистарот;

7.2. Во последните пет (5) години, барателот бил одговорен за кршење на овој Закон, неговите подзаконски акти, или за кршење на други законски обврски поврзани со националната безбедност;

7.3. Во последните пет (5) години, барателот бил одговорен за кршење на меѓународно ембарго или санкции;

7.4. Кривична постапка е покрената против барателот во врска со кршење на овој Закон или неговите подзаконски акти или се покренати граѓански или кривични постапки поврзани со националната безбедност во врска со барателот;

7.5. Секторот утврди дека постои било каков друг повод за загриженост во однос на националната безбедност.

8. Доколку Секторот одлучи да одбие да ја изврши регистрацијата во Регистарот на трговци со стратешки стоки, тогаш барателот има право да поднесе жалба против одлуката на Комисијата. Жалбената постапка ќе биде опишана во подзаконски акт, кој што ќе биде издаден од страна на Министерството.

9. За промена на регистрацијата о Регистарот, барателот може да поднесе до Секторот писмено барање за конкретната промена. Секторот може да побара да се достават дополнителни документи, доколку смета дека тоа е неопходно.

10. Секторот може да одбие да изврши промена на внес во Регистарот на трговци со стратешки стоки.

11. Секторот може да изврши бришење на правно или физичко лице од Регистарот на трговци со стратешки стоки. Постапката за бришење ќе биде опишана во подзаконски акт, кој што ќе биде издаден од страна на Министерството.

Член 10

Лиценци за извоз, увоз, транзит, превоз со претовар, вон–територијален повторен извоз, повторен трансфер, и обезбедувањето на поврзаните услуги

1. Во Република Косово се издаваат следните видови на лиценци:

1.1. Индивидуална лиценца:

1.1.1. Министерството може да издаде индивидуална лиценца за извоз, увоз, транзит, превоз со претовар, вон–територијален повторен извоз, или повторен трансфер, или за обезбедувањето на поврзаните услуги врз основа на одобрувањето на Комисијата;

1.1.2. Индивидуална лиценца за извоз, увоз, транзит, превоз со претовар, вон–територијален повторен извоз, или повторен трансфер, или за обезбедувањето на поврзаните услуги може да биде предмет на дополнителни услови и рокови, како што е утврдено во лиценцата од страна на Министерството.

1.2. Глобална лиценца:

1.2.1. Министерството може да издаде глобална лиценца врз основа на одобрувањето на Комисијата;

1.2.2. Глобална лиценца може да биде предмет на дополнителни услови и рокови, како што е утврдено во лиценцата од страна на Министерството.

1.3. Општа лиценца:

1.3.1. Министерството може да издаде општа лиценца која што овозможува вршење на извоз, увоз, транзит, или превоз со претовар на определени стратешки стоки, или обезбедувањето на определени утврдени поврзани услуги, во согласност со условите или до земјите на дестинација идентификувани во општата лиценца. Министерството мора да ја објави општата лиценца;

1.3.2. Општа лиценца може да се користи од страна на сите лица кои се регистрирани како корисници на општата лиценца во согласност со обврските и условите утврдени во овој Закон, како и во согласност со релевантните подзаконски акти;

1.3.3. Општа лиценца не смее да се користи доколку Министерството информирало извозник, увозник, лице за транзит, лице за превоз со претовар, или давател на поврзаните услуги дека релевантните стоки се или може да се наменети, целосно или делумно, за било која од целите што се идентификувани во членот 7, ставовите 4 и 5 од овој Закон, или кога извозникот, увозникот, лицето за транзит, лицето за превоз со претовар, или давателот на поврзаните услуги е свесен дека стоките се наменети за таква цел.

2. Министерството ја дефинира процедурата за барањето во подзаконски акт.

3. Министерството ја дефинира формата и содржината на лиценците во подзаконски акт.

Член 11
Отфрлање на барање за лиценца без дејство

1. Доколку определено барање е нецелосно или неточно, Министерството, во рок од пет (5) работни дена, го информира барателот и бара од него/нејзе да достави целосни или точни информации во рамките на временски рок дефиниран од Министерството.
2. Доколку барателот не ја комплетира апликацијата дури и во рамките на овој дополнителен временски рок, барањето ќе биде одбиено без преземање на било какво дејство.
3. Доколку барателот поднесе барање за трансакција за стока која што не е предмет на обврска за лиценцирање според овој Закон, Министерството го одбива барањето без преземање на било какво дејство.

Член 12
Краен рок за разгледување на барање за лиценца од страна на Комисијата

1. Комисијата е обврзана да донесе одлука за барање за лиценца во рок од дваесет (20) работни дена од денот на поднесување на барањето, или во рок од четириесет (40) работни дена доколку, во рамките на постапката, се појави потреба од спроведување на дополнителни проверки.
2. Министерството го известува барателот веднаш откако Комисијата утврди дека за процедурите ќе бидат потребни до четириесет (40) работни дена.

Член 13
Краен рок за издавање на лиценца

1. Министерството ја издава бараната лиценца во рок од пет (5) работни дена од датумот на одобрување на барањето од страна на Комисијата.
2. Доколку Комисијата одбие да го даде своето одобрување за бараниот извоз, увоз, транзит, превоз со претовар, вон-територијален повторен извоз, повторен трансфер, или обезбедување на поврзаните услуги, Министерството е обврзано да го извести барателот во рок од пет (5) работни дена од датумот на негативната одлука на Комисијата.
3. Министерството го известува барателот за легитимните причини за одбивање на барањето од страна на Комисијата, во согласност со законот за заштита на личните податоци или законот за класификација на информациите и безбедносните проверки и другите релевантни закони.
4. Во случаи кога Комисијата ќе го одбие барањето за лиценца, барателот ќе побара административен преглед од Комисијата во рок од триесет (30) дена по приемот на известувањето за одбивањето, пред да се покрене управна постапка пред надлежниот суд.
5. Комисијата го разгледува барањето поднесено од барателот во рок од дваесет (20) работни дена од денот на прием на барањето. Во случаи кога Комисијата ќе го одбие барањето, барателот има право да покрене управна постапка пред надлежниот суд.

6. Постапката за административен преглед се утврдува со подзаконски акти издадени од страна на Министерството.

Член 14

Неможност за пренос на лиценци, сертификати и други документи

1. Лиценците, сертификатите, и другите документи кои што се издадени врз основа на овој Закон не можат да се пренесуваат на други лица.

2. Во случај на однесување спротивно со одредбата од ставот 1 од овој член, лицето на кое што се издадени лиценците, сертификатите, и другите документи ги губи сите права кои што се предвидени со овој Закон.

Член 15

Разгледување и одбивање на барање за лиценца

1. При разгледување на барање за извоз, увоз, транзит, превоз со претовар, вон-територијален повторен извоз, повторен трансфер, или обезбедување на поврзаните услуги, Комисијата ќе го одбие барањето доколку се утврдат следните околности:

1.1. Дека издавањето на бараната лиценца би било во спротивност со надворешната политика или економските интереси на Република Косово;

1.2. Дека издавањето на бараната лиценца би можело да го загрози почитувањето на меѓународните обврски и одговорности на Република Косово, особено санкции воведени од страна на Советот на безбедност на Обединетите Нации или Европската Унија, спогодбите за не-пролиферација и други прашања, како и други меѓународни обврски;

1.3. Дека издавањето на бараната лиценца би можело да ги загрози одбранбените и безбедносните интереси на Република Косово;

1.4. Дека трансакцијата е во спротивност со стратегијата за националната безбедност на Република Косово;

1.5. Дека издавањето на бараната лиценца би го загрозило почитувањето на човековите права во земјата на дестинацијата или почитувањето на меѓународното хуманитарно право во земјата на дестинацијата;

1.6. Дека издавањето на лиценцата би можело да придонесе кон зголемување на тензиите или до вооружен конфликт во земјата на дестинацијата;

1.7. Дека издавањето на лиценцата би овозможило забранета страна да дојде во посед на стратешки стоки;

1.8. Дека ставовите на земјата на дестинацијата кон тероризмот, природата на нејзините сојузништва, и почитувањето на меѓународното право од страна на таа држава не се конзистентни со оние на Република Косово;

1.9. Дека постои ризик стоките да се пренасочат, да се изврши повторен трансфер или повторен извоз под несакани услови;

1.10. Дека стоките не се компатибилни со техничките и економските капацитети на земјата примател, имајќи ги предвид обидите на земјата да ги задоволи своите легитимни потреби за безбедност со минимално отстапување на човечките и економските ресурси за вооружување;

1.11. Дека стоките за кои се бара издавањето на лиценцата се предмет на полициска истрага или судска постапка;

1.12. Во рок од изминатите пет (5) години, барателот бил одговорен за кршење на одредбите на овој Закон, неговите подзаконски акти, или други одредби поврзани со националната безбедност;

1.13. Во рок од изминатите пет (5) години, барателот бил одговорен за кршење на меѓународно ембарго или санкции;

1.14. Против подносителот на барањето е покрената кривична постапка за кршење на одредбите на овој Закон, неговите подзаконски акти, или е покрената граѓанска или кривична постапка против подносителот на барањето поврзана со националната безбедност;

1.15. Како и други аспекти релевантни за националната безбедност или надворешната политика.

Член 16

Автентичност и правна валидност на документацијата

Во случај на основан сомнеж за автентичноста и правната валидност на поднесената документација, Министерството, на предлог на Комисијата, ги проследува документите на компетентните надлежни тела за понатамошна постапка.

Член 17

Повторен трансфер и повторен извоз на претходно увезени стратешки стоки

1. Доколку лице кое што претходно извршило увоз на стратешки стоки во Република Косово има намера да изврши повторен трансфер на таквите стоки до друг краен корисник, тогаш Министерството може да побара таквото лице да достави одобрување од компетентните надлежни тела на државата од која стоките биле увезени во Република Косово.

2. Во случај на извоз на претходно увезени стратешки стоки, Министерството може да побара од подносителот да достави барање за одобрување на извозот и поднесувањето на промените на крајниот корисник на стоките, издадени од страна на компетентните надлежни тела на државата од која што стоките биле увезени.

Член 18

Издавање на лиценци за трансакции кои вклучуваат земји кои што се под прохибитивни или рестриктивни мерки

1. Во случај на поднесување на барање за лиценца за извоз, увоз, транзит, превоз со претовар, вон-територијален повторен извоз, повторен трансфер, или обезбедување на

поврзаните услуги кои вклучуваат земја, субјект, или правно или физичко лице кое што е на листата на земји, субјекти, или правни или физички лица против кои се донесени прохибитивни или рестриктивни мерки од страна на Обединетите Нации, Европската Унија, Организацијата за безбедност и соработка во Европа, или други меѓународни организации, во кои Република Косово е членка, единствените лиценци кои што може да се издадат се за хуманитарни цели или за потреби на чување на мирот.

2. Во согласност со надворешната политика и интересите за националната безбедност на Република Косово, Министерството, преку подзаконски акт, може да утврди листа на земји, субјекти, и правни или физички лица кои што се предмет на прохибитивни или рестриктивни мерки за извоз, увоз, транзит, превоз со претовар, вон–територијален повторен извоз, повторен трансфер, или обезбедување на поврзаните услуги.

Член 19

Известување на субјектите пред потпишување на договор за купување или продажба на стратешки стоки или услуги

Пред да се потпише договор за купување или продажба на стратешки стоки или обезбедување на поврзаните услуги, на барање на лицата, Министерството може да го извести лицето дека активноста на преговарачот, купувачот, продавачот, увозникот, извозникот, крајниот корисник или друга страна во трансакцијата е во спротивност со членот 18 на овој Закон.

Член 20

Издавање на меѓународен увозен сертификат или сертификат за потврда на испорака за стратешки стоки

1. Доколку земјата на извоз на стратешките стоки поднесе барање за сертификат за увоз на оние стоки од компетентните тела на Република Косово, Министерството издава меѓународен увозен сертификат или сертификат за потврда на испорака за стратешките стоки.

2. Процедурата, форматот и содржината на барањето за издавање на таквите сертификати се дефинирани од страна на Министерството преку подзаконски акт.

Член 21

База на податоци, соработка и поднесување извештаи

1. Министерството е обврзано да одржува база на податоци која што ги содржи бараните, издадените и искористените лиценци и сертификати, како и изменетите, суспендираните, отповиканите, или укинатите лиценци и одбивањата на барањата за лиценци и активности за спроведување по издавањето на лиценцата за извозот, увозот, транзитот, превозот со претовар, вон–територијалниот повторен извоз, повторниот трансфер, или обезбедувањето на поврзаните услуги во согласност со овој Закон.

2. Со цел да се исполнат обврските предвидени со овој Закон, Министерството, во рамките на своите компетенции, може да соработува со други компетентни надлежни тела на Владата на Република Косово, да споделува информации со нив, и да бара информации од нив, на начин кој што е во согласност со законите за заштита на доверливите информации на Република Косово.

3. Со цел да се исполнат обврските предвидени со овој Закон, Министерството, во рамките на своите компетенции, може да соработува со меѓународните организации и компетентните тела на други држави, и да им ги нуди соодветните информации во согласност со обврските кои што се преземени од Република Косово.

4. Министерството учествува во размената на информации поврзани со извозот, увозот, транзитот, превозот со претовар, вон–територијалниот повторен извоз, повторниот трансфер, или обезбедувањето на поврзаните услуги кои што вклучуваат стратешки стоки со оние земји кои што се членки на Европската Унија.

5. Министерството, пред 30 април во календарската година, ја подготвува доверливата верзија на годишниот извештај за претходната година за трговијата со стратешки стоки и за активностите на Комисијата и истите ги доставува до Владата на Република Косово.

6. Министерството, пред 30 мај во календарската година, ја подготвува јавната верзија на извештајот и ја објавува на интернет страната на Министерството.

Член 22

Обврски на лицата кои работат со извоз, увоз, транзит, превоз со претовар, вон–територијален повторен извоз, повторен трансфер, како и со обезбедување на поврзаните услуги

1. Лицата кои работат со извоз, увоз, транзит, превоз со претовар, вон–територијален повторен извоз, повторен трансфер, или обезбедување на поврзаните услуги се обврзани:

1.1. Да ја архивираат следната документација во временски период од најмалку триесет (30) години по финализацијата на извозот, увозот, транзитот, превозот со претовар, вон–територијалниот повторен извоз, повторниот трансфер на стратешките стоки:

1.1.1. Технички опис на стоките кој што ја овозможува класификацијата на стоките на Националната листа на контролирани стратешки стоки, врз основа на одредбите на овој Закон, номенклатурата на царинските давачки, и класификацијата на Организацијата на Обединетите Нации за опасни стоки, доколку тоа е соодветно;

1.1.2. Количината на стоките во мерната единица и нето тежината на стоките;

1.1.3. Полното име и адресата на извозникот, лицето за транзит, лицето за превоз со претовар, вон–територијалниот повторен извозник, лицето за повторен трансфер, или давателот на поврзаните услуги и соодветните информации на регистарот на трговци со стратешки стоки, доколку тоа е применливо;

1.1.4. Полното име и адресата на продавачот или примателот на стоките;

1.1.5. Полното име и адресата на крајниот корисник на стоките;

1.1.6. Описот на поврзаните услуги, полното име и адресата на примателот (примателите) и другите страни на поврзаните услуги (доколку е применливо);

1.1.7. Свкупната деловна кореспонденција, пораки по електронска пошта, и аудио – визуелни снимки поврзани со извозот, увозот, транзитот, превозот со претовар, вон–територијалниот повторен извоз, повторниот трансфер, и обезбедувањето на поврзаните услуги кои вклучуваат стратешки стоки;

1.1.8. Налозите, фактурите, договорите, испратниците, товарни листи и друга документација поврзана со извозот, увозот, транзитот, превозот со претовар, вон–територијалниот повторен извоз, повторниот трансфер, и обезбедувањето на поврзаните услуги кои вклучуваат стратешки стоки;

1.1.9. Секоја друга документација утврдена од страна на Министерството, која што Министерството ќе ја идентификува во зависност од конкретниот случај.

1.2. Да обезбедат таква документација на службено лице од Министерството или друго надзорно тело на барање на Министерството или друго надзорно тело;

1.3. Да ги почитуваат условите врз основа на кои е издадена лиценцата и веднаш да го информираат Министерството за било какви промени кои што настанале во извозот, увозот, транзитот, превозот со претовар, вон–територијалниот повторен извоз, или повторниот трансфер на стратешките стоки, како и обезбедувањето на поврзаните услуги;

1.4. Да го информираат Министерството во писмена форма за било какви промени поврзани со крајниот корисник или друга страна на извозот, увозот, транзитот, превозот со претовар, вон–територијалниот повторен извоз, повторниот трансфер, или обезбедувањето на поврзаните услуги, во рок од десет (10) дена од датумот на промената;

1.5. Во рок од седум (7) дена по финализацијата на извозот, увозот, транзитот, превозот со претовар, вон–територијалниот повторен извоз, повторниот трансфер, или обезбедувањето на поврзаните услуги, да го известат Министерството во писмена форма на финализираниот извоз, увоз, транзит, превоз со претовар, вон–територијален повторен извоз, повторен трансфер, или обезбедување на поврзаните услуги, и да ја поднесат документацијата врз основа на која извозот, увозот, транзитот, превозот со претовар, вон–територијалниот повторен извоз, повторниот трансфер, или обезбедувањето на поврзаните услуги е финализиран;

1.6. На барање на Министерството, да обезбедат потврда за испораката и приемот на стоките;

1.7. Јасно да посочат во релевантните комерцијални документи што се поврзани со домашните трансфери на стратешки стоки произведени во Република Косово дека таквите стоки се предмет на мерки за контрола доколку тие се извезуваат надвор од Република Косово; релевантните комерцијални документи ги вклучуваат, конкретно, сите договори за продажба, потврди за нарачки, или испратници;

1.8. Да ги вратат сите користени лиценци на Министерството во рок од седум (7) дена по финализацијата на соодветната трансакција;

1.9. Да ја вратат секоја неискористена лиценца или сертификат на Министерството во рок од седум (7) дена од истекот на лиценцата или сертификатот;

1.10. Да ги почитуваат сите други обврски, услови и рокови кои што се дел од лиценците или сертификатите издадени од страна на Министерството врз основа на овој Закон.

Член 23 **Интерна програма за усогласеност**

1. Министерството може да бара од подносителите на барањата за глобални лиценци и корисниците на општите лиценци, во зависност од конкретниот случај, за да утврди задолжителна интерна програма за усогласеност (во понатамошниот текст ИПУ). Во таквите случаи, ИПУ е предмет на сертификација од страна на Министерството.

2. Барателите на глобалните лиценци корисниците на општите лиценци за кои Министерството утврдило дека ИПУ е задолжителна мора да поднесат барање до Министерството за сертификација на ИПУ. Министерството ќе го земе следното предвид при одлучувањето дали да изврши сертификација на ИПУ:

2.1. Бројот на вработените на подносителот на барањето, обемот на трговијата, природата на трансакциите, профилот на примателите, и пријавената крајна употреба на стратешките стоки и поврзаните услуги; докажаното искуство во ракување и управување со трговија со стратешките стоки и поврзаните услуги; евиденција за усогласеноста со контролата на трговијата со стратешките стоки; сите релевантни судски одлуки; лиценци за производство или трговија со стратешки стоки и/или поврзаните услуги, и искуството на менаџерите;

2.2. Назначување на повисок правен службеник од страна на подносителот на барањето како одговорен службеник за контрола на трговијата со стратешки стоки и поврзаните услуги;

2.3. Обврска потврдена во писмена форма од страна на подносителот на барањето, потпишана од правниот службеник наведен во ставот 2.2 од овој член, да ги преземе сите неопходни чекори за запазување и спроведување на сите специфични услови поврзани со крајната употреба и контролите на трговијата со стратешки стоки на било која конкретна компонента или на примен или извезен производ.

2.4. Обврска потврдена во писмена форма од страна на подносителот на барањето, потпишана од правниот службеник наведен во ставот 2.2 од овој член, да му обезбеди на Министерството детални информации за активностите што се преземени во врска со процедурите на подносителот на барањето за извршување на проверка на минатото на крајните корисници и потврда на законитоста на крајната употреба на сите стратешки стоки кои што се наменети за извоз, увоз, транзит, превоз со претовар, вон-територијален повторен извоз, или повторен трансфер, или во врска со кои се обезбедуваат поврзаните услуги;

2.5. Согласноста за ИПУ спроведена од страна на подносителот на барањето според упатствата утврдени од Министерството.

3. Министерството, во соработка со Комисијата, ќе обезбедува помош на правните и физичките лица во развојот на ИПУ и ќе им ги обезбедува неопходните информации и насоки.

4. Овластените претставници на Министерството и/или релевантните членови на Комисијата имаат право да извршат ревизија на ИПУ.

5. Доколку ревизијата утврди дека ИПУ не ги задоволува критериумите што се утврдени во ставот 2 од овој член или во упатствата развиени од Министерството, Министерството ќе преземе соодветни мерки, врз основа на одобрување дадено од Комисијата. Таквите мерки може да вклучуваат суспендирање или отповикување на глобалната лиценца или употребата на општите лиценци.

6. Називите на компаниите со ревидирани ИПУ ќе бидат објавени од страна на Министерството.

7. Министерството ги утврдува и објавува упатствата за ИПУ.

Член 24

Зголемување на свеста за одредбите на овој Закон

Министерството, во соработка со Комисијата, е одговорна за обезбедувањето на информациите и за спроведување на програмите за подигање на свеста на сите релевантни страни со цел да се овозможи нивната поефективна усогласеност со одредбите на овој Закон и на неговите подзаконски акти.

Член 25

Надзор и имплементација на системот за лиценцирање

1. Министерството е одговорно за осигурување на исполнувањето од страна на извозниците, увозниците, лицата за транзит, лицата за транзит со претовар, вон–територијални повторни извозници, лица за повторен трансфер, и давателите на поврзаните услуги на обврските, условите и роковите на таквите лиценци и на одредбите од овој Закон, во соработка со другите тела вклучени во процесот на издавање лиценци и другите државни тела, во исполнувањето на нивните одговорности.

2. Надзорот на имплементацијата се состои од надзор пред, за време и по издавањето на лиценца.

3. При спроведувањето на надзорот на имплементацијата, Министерството, во соработка со други релевантни институции, може:

3.1. Да бара информации од подносителот на барањето или носителот на лиценцата кои се неопходни за извршувањето на надзорот;

3.2. Да изврши инспекција на документите и/или деловните простории на подносителот на барањето или носителот на лиценцата, вклучувајќи ги канцелариите, производствените објекти, складиштата, и центрите за дистрибуција, поврзани со лиценцираните стратешки стоки или стратешките стоки за кои подносителот на барањето бара лиценца, како и на самите стоки;

3.3. Да бара информации од други владини институции и други услуги неопходни за спроведувањето на надзорот;

3.4. Да бара помош од компетентните надлежни тела на други земји со цел да собере дополнителни информации неопходни за спроведувањето на надзорот;

3.5. Да го следи почитувањето од страна на носителот на лиценцата на обврските, условите и роковите на издадената лиценца;

3.6. Да ги следи крајните корисници на стоките.

4. Министерството и сите други надзорни тела се обврзани да ја чуваат доверливоста на службените тајни, трговските и производствените тајни, како и идентитетите на лицата кои што се предмет на надзорот.

5. Надлежното државно тело ги доставува до Министерството резултатите од извршениот надзор во форма на писмен извештај.

Во случај на евентуални неправилности, Министерството ги известува другите надлежни државни тела за понатамошните постапки.

Член 26

Царински надзор и царинење на стратешките стоки

1. Министерството мора да достави до Царината на Косово копија на издадените лиценци за извоз, увоз, транзит, превоз со претовар, и обезбедување на поврзаните услуги кои вклучуваат стратешки стоки.

2. Царината на Косово е одговорна за вршење надзор врз самиот извоз, увоз, транзит, превоз со претовар или било кои други царински постапки поврзани со стратешките стоки, како и за евалуација на усогласеноста на стоките со издадената лиценца.

3. Извозник, увозник, лице за транзит, или лице за превоз со претовар на лиценцирани стратешки стоки е обврзан да ги вклучи следните информации во царинската декларација на стоките:

3.1. Полното име и адреса на носителот на лиценцата;

3.2. Бројот на лиценцата за извозот, увозот, транзитот, или превозот со претовар за која е иницирана царинската постапка;

3.3. Описот на стоките во согласност со издадената лиценца;

3.4. Количината на стоките искажана во мерната единица, означена на лиценцата;

3.5. Вредноста на стоките искажана во валутата дефинирана во лиценцата;

3.6. Соодветната тарифна номенклатура на стоките;

3.7. Класификацијата на артиклите за стратешките стоки идентификувани во лиценцата, врз основа на системот за класификација на артиклите користен во Националната листа на контролирани стратешки стоки;

3.8. Класификацијата на опасни стоки, ако е применливо.

4. При извршувањето на обврските што се утврдени во ставот 2 од овој член, Царината може да побара помош од Министерството за идентификација на стратешките стоки кои што се

наменети за извоз, увоз, транзит, или превоз со претовар и за утврдување дали тие се во согласност со издадената лиценца.

5. Доколку Царината на Косово докаже дека настанала повреда на одредбите на овој Закон, тогаш Царината на Косово може да определи законски рок во кој мора да се разрешат нерегуларностите.

6. Царината на Косово мора да го извести Министерството во писмена форма за своите наоди во односна извршениот надзор на извозот, увозот, транзитот, превозот со претовар, и транспортот на стратешките стоки секои шест (6) месеци.

Член 27

Укинување, отповикување, ограничување, суспензија и менување на лиценца

1. Лиценца може да се укине од страна на Министерството врз основа на одлука на Комисијата, доколку таквата лиценца била стекната врз основа на лажни тврдења, лажни претставувања, или прикривање на материјални факти. Во таков случај, лиценцата се смета за ништовна и неважечка и секоја активност извршена врз основа на истата се смета за нелегална.

2. Лиценца може да се отповика од страна на Министерството врз основа на одлука на Комисијата, доколку:

2.1. Тоа го побара носителот на лиценцата;

2.2. Се појават нови факти, кои што доколку биле познати или постоеле во моментот на поднесување на барањето, би довеле до одбивање на барањето;

2.3. Настане значителна промена на информациите во лиценцата;

2.4. Носителот на лиценцата не ги почитува обврските, условите и роковите на лиценцата;

2.5. Носителот на лиценцата ги прекрши одредбите од овој Закон или на неговите подзаконски акти или други законски одредби поврзани со државната безбедност;

2.6. Носителот на лиценцата не го почитува барањето на Министерството за дополнителни информации за лиценцата;

2.7. Лиценцата е уништена или изгубена;

2.8. Во случај на смрт на физичкото лице кое е носителот на лиценцата;

2.9. Правното лице кое е носителот на лиценцата се затвори или престане да постои;

2.10. Комисијата се известува за сите други причини поврзани со државната безбедност.

3. Лиценца може да се ограничи од страна на Министерството, врз основа на одлука на Комисијата, во согласност со ставовите од 2.1 до 2.6 и ставот 2.10 од овој член.

4. Министерството ќе ја суспендира валидноста на лиценца додека да се утврдат фактите наведени во под-ставовите од 2.2 до 2.6 и ставот 2.10 од овој член.

5. Министерството веднаш ја известува Царината и другите релевантни владини институции за укинувањето, отповикувањето, ограничувањето или суспендирањето на определена лиценца.

6. Лице нема право да поднесе жалба на одлука на Комисијата за укинување или отповикување на лиценца, но има право да покрене управен спор пред надлежниот суд.

7. Лиценца може да се измени од страна на Министерството, врз основа на одлука на Комисијата, во случај на продолжување ма периодот на важење, во случај на измена во дестинацијата или крајниот корисник, или од други причини.

Член 28 **Прекршоци**

1. Секое физичко или правно лице, или одговорното лице во правното лице, може да биде предмет на административна и/или кривична одговорност за следните прекршоци:

1.1. Ангажирање во било која од регулираните активности кои што се забранети или се во спротивност со овој Закон или со подзаконските акти или воздржување од дејство кое што е задолжително според овој Закон или според подзаконските акти, вклучувајќи, но не ограничувајќи се на: неизвршување на регистрација; дејствување без овластување; или дејствување во спротивност со обврските, условите или роковите на лиценца или документација за крајна употреба издадена од страна на Министерството;

1.2. Давање на лажни или залажувачки изјави или прикривање на било каков материјален факт, вклучувајќи при поднесување на било какви документи до Министерството;

1.3. Недејствување во согласност со било какви налози издадени од страна на Министерството или било која владина агенција врз основа на овој Закон или подзаконските акти или ангажирање во активност која што е забранета со било каква наредба издадена врз основа на овој Закон или подзаконските акти;

1.4. Недоставување на извештај или неизвестување на Министерството, како што е утврдено со овој Закон и неговите подзаконски акти;

1.5. Непочитување на обврските за водење на евиденција, како што е утврдено со овој Закон и неговите подзаконски акти

1.6. Поттикнување на кршење на овој Закон, неговите подзаконски акти, или на било кој налог или лиценца издадени врз основа на овој Закон или неговите подзаконските акти;

1.7. Предиизвикување, помагање или поттикнување на кршење на овој Закон, неговите подзаконски акти, или на било кој налог или лиценца издадени врз основа на овој Закон или неговите подзаконските акти;

1.8. Обид за кршење на овој Закон, неговите подзаконски акти, или на било кој налог или лиценца издадени врз основа на овој Закон или неговите подзаконските акти;

1.9. Учество во заговор или делување во договор со едно или повеќе лица на било каков начин или со било каква намера да се дојде до или да се изврши акт кој што претставува кршење на овој Закон, неговите подзаконски акти, или на било кој налог или лиценца издадени врз основа на овој Закон или неговите подзаконските акти;

1.10. Ангажирање во било каква активност со намера да се одбегне примената на одредбите од овој Закон, неговите подзаконски акти, или на било кој налог или лиценца издадени врз основа на овој Закон или неговите подзаконските акти;

1.11. Вршење опструкција или попречување на Министерството или било која владина агенција во извршувањето на нивните овластувања што им се доверени во согласност со овој Закон или неговите подзаконските акти;

1.12. Фалсификување или менување на било каква регистрација, лиценца, документ за контрола на крајната употреба, или било кој друг документ издаден врз основа на одредбите од овој Закон, неговите подзаконски акти, или на било кој налог или лиценца издадени врз основа на овој Закон или неговите подзаконските акти.

Член 29 **Кривични санкции**

1. Секое лице кое што ќе ги прекрши одредбите од овој Закон и таквиот прекршок предизвикал штета или сериозни последици за безбедноста на државата, надворешната политика или јавната безбедност ќе се казни со казна затвор во времетраење од една (1) до осум (8) години и со парична казна во износ од десет илјади евра (10.000 €) до триесет илјади (30.000 €) евра.

2. Без ограничување на важноста на ставот 1 од овој член, во исклучителни случаи, лице може да биде казнето со дури четирикратно повисок износ од вредноста на стоките.

3. Судот одлучува и за заплenuвање на стоките кои што претставувале дел од кршењето на овој Закон.

4. Физичко или правно лице кое што изврши кршење на одредбите од овој Закон или на релевантното законодавство може да биде предмет на забрана за извршување на деловни активности во согласност со соодветната легислатива.

Член 30 **Административни казни**

1. Дополнително на, или наместо, кривичните казни кои што можат да се наметнат врз основа на овој Закон, Министерството може да ги наметне и следните административни пенали:

1.1. Ограничување, отповикување или укинување на било која лиценца и/или регистрација во согласност со членовите 10 и 27, ставовите 2.4; 2.5; и 2.6 од овој Закон;

1.2. Наметнување на парични казни од една илјада евра (1.000 €) до пет илјади евра (5.000 €), или двојно од вредноста на стратешките стоки или поврзаните услуги според договорот или според проценката на Министерството, кој износ е поголем.

Член 31

Имплементација на законските обврски за издавање на лиценци

Освен ако не е поинаку регулирано со овој Закон, за постапките за издавање на лиценците за извозот, увозот, транзитот, превозот со претовар, вон-територијалниот повторен извоз, и за повторниот трансфер на стратешките стоки, како и за обезбедувањето на поврзаните услуги, се применуваат одредбите на други Закони што се во сила.

Член 32

Мандат за усвојување на подзаконски акти и упатства за имплементација на овој Закон

За целите на спроведување на овој Закон, Министерството ќе ги издаде подзаконските акти во рок од три (3) месеци од денот на стапување во сила на овој Закон.

Член 33

Одредби за отповикување

По стапувањето во сила на овој Закон, Законот број 03/L-232 за трговија со стратешки стоки се отповикува.

Член 34

Стапување во сила

Овој Закон стапува во сила ти (3) месеци по неговото објавување во Службениот весник на Република Косово.

Закон бр. 04/L-198
29 јули 2013 година

Претседател на Собранието на Република Косово

Јакуп КРАСНИЌИ